

Ellex[®]
Valiunas

| 30 years

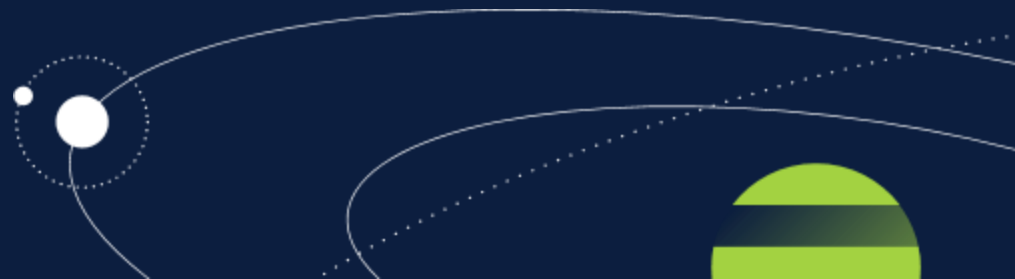
Savaitinis naujienlaiškis Viešieji pirkimai

2022 m. birželio 13 - 17 d.

24 metų savaitė

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika

Savaitės komentaras

Įstatymų leidybos procese naujų teisės aktų ar jų projektų nebuvo registruota. Seimo komitetuose vis dar vyksta diskusijos dėl Ekonomikos ir inovacijų ministerijos įregistruotos viešųjų pirkimų reformos.

Institucijų veikloje galime išskirti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos konsultaciją viešiesiems pirkėjams. Ministerija komunikuoja kaip derėtų peržiūrėti jau sudarytose viešojo pirkimo sutartyse fiksuotas kainas ar numatyti galimybę tai atlikti naujų sutarčių sudarymo metu.

Teismų praktikoje turime 2 sprendimus, kurie vertesni platesnės apžvalgos. Kasacinis teismas pakartojo savo praktiką, kad pirkimo sąlygų teisėtumas negali būti ginčijamas vien aplinkybe, jog pirkimo sąlygos nesudaro pagrindo racionaliai panaudoti pirkimui skirtas lėšas. Taip pat paaiškino, kad dvigubų netesybų nustatymas už tą patį pažeidimą yra negalimas ir lemiantis pirkimo sąlygų neteisėtumą šioje dalyje.

Tuo tarpu apeliacinis teismas nuosekliai laikėsi kasacinio teismo praktikos ir kitoje byloje konstatavo, kad tiekėjui draudžiama du kartus tikslinti atitiktį tiekėjų kvalifikacijai keliamiems reikalavimams. Tiekėjas pasiūlymo tikslinimo metu taip pat neturi teisės remtis vis kitomis įvykdytomis sutartimis.

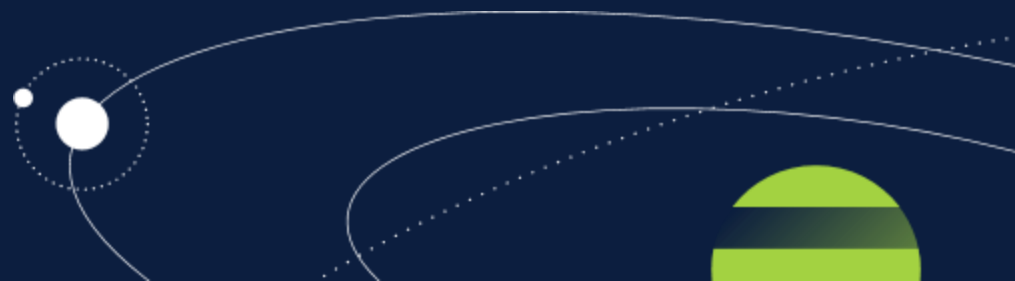
Dr. Karolis Kačerauskas

„Ellex Valiunas“ partneris, Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

TEISĒS AKTŪ PASIKEITIMAI

24 metų savaitę nebuvo priimta jokių naujų teisės aktų, kurie būtų aktualūs vykdant viešuosius pirkimus.

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

Ekonomikos ir inovacijų ministerija su viešaisiais pirkėjais pasidalino ministerijos papildomais išaiškinimais, kaip ministerijos nuomone derėtų peržiūrėti jau sudarytose viešojo pirkimo sutartyse fiksuotas kainas ar numatyti galimybę tai atlikti naujų sutarčių sudarymo metu.

Siekiant sukurti tolygesnį sutarties šalių teisių ir pareigų balansą dėl kainų pokyčių, kaip jau žinote iš ankstesniųjų naujienlaiškių, nuo liepos 1 d. įsigalios patikslinta Kainodaros taisyklių nustatymo metodika. Pagal ją, naujose prekių sutartyse bus privaloma numatyti fiksuotų kainų peržiūrą, kai sutartis galioja vienerius metus ar ilgiau, paslaugų sutartyse – kai jos sudaromos 2 metams ar ilgiau, o darbų sutartyse – kai jos sudaromos 6 mėnesiams ar ilgiau. Pirkimo dokumentuose bus galima nustatyti ir dažesnį kainų perskaičiavimo periodą. Tokį poreikį turėtų padiktuoti pirkimo objekto ypatumai, situacija rinkoje, sutarties vykdymo trukmė ar kitos aplinkybės.

Nuo birželio 1 d. yra paskelbta dar išsamesnė informacija apie medžiagų ir gaminių, įtrauktų į šias grupes, kainų indeksus. Statistikos departamento skelbiamą informaciją apie tai galima rasti [čia](#). Be kita ko, pirkimo dokumentuose galima nustatyti, kad kainos peržiūra susiejama su kitais šaltiniais, leidžiančiais geriau įvertinti kainų pokyčio dinamiką.

Ministerija komunikuoja, jog „atskaitos taškas“ vertinant esminį kainų pasikeitimo momentą – pasiūlymų pateikimo termino pabaiga. Ministerija savo išaiškinimuose dėsto, jog tais atvejais, kai kainos rinkoje ženkliai pakilo **pasibaigus pasiūlymų pateikimo terminui** ir tiekėjams atsisakius pasirašyti sutartis iš anksto paskelbtomis sąlygomis, perkančiosioms organizacijoms rekomenduojama nutraukti pirkimą ir patikslinus sąlygas paskelbti jį iš naujo.

TEISMŲ PRAKTIKA

1. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas: tiekėjai neturi teisinio suinteresuotumo ginčyti pirkimo sąlygų teisėtumo remdamiesi vien racionalaus lėšų panaudojimo tikslo pažeidimu. Pirkimo sąlygos dėl baudos ir delspinigių taikymo už tą patį sutarties pažeidimą yra neteisėtos.

Reikšmė: kartoja ankstesnę praktiką

#1 Lietuvos Aukščiausiasis Teismas dar kartą pakartojė formuojamą praktiką, kad tiekėjui nepripažįstamas teisinis suinteresuotumas ginčyti pirkimo sąlygų teisėtumą vien racionalaus lėšų panaudojimo tikslo pažeidimo teisiniu pagrindu. Šiuo pagrindu ginčyti pirkimo sąlygų teisėtumą gali tik Viešųjų pirkimų tarnyba ir viešąjį interesą ginantis prokuroras.

#2 Nagrinėjamu atveju pirkimo sutarties projekte buvo numatyta, kad tiek bauda, tiek delspinigiai yra taikomi už tos pačios prievolės neįvykdymą, t. y. už termino praleidimą, ir jų taikymas yra tęstinio pobūdžio. Tiekėjas ginčijo tokį pirkimo sąlygų reikalavimą kaip neteisėtą ir nepagrįstą.

Kasacinio teismo vertinimu netesybos, kai už tą patį veiksma, prievolės vykdymo termino praleidimą, taikoma tiek bauda, tiek delspinigiai, pripažintinos baudinėmis, todėl jų kumuliatyvus taikymas nėra galimas. Teismas konstatavo, kad perkančioji organizacija netinkamai taikė netesybas reglamentuojančias CK 6.71 straipsnio, 6.73 straipsnio 1 dalies, 6.258 straipsnio teisės normas ir nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos, suformuotos dėl dvigubų netesybų. Todėl dvigubą civilinę atsakomybę nustatančios Pirkimo sąlygos pripažintos neteisėtomis.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartį galite rasti [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

2. Lietuvos apeliacinis teismas: atitiktis tiekėjų kvalifikacijai keliamiems reikalavimams gali būti tikslinama tik vieną kartą

Reikšmė: kartoja ankstesnę praktiką

Byloje susiklostė faktinės aplinkybės, kai pirkimo procedūrų metu tiekėjas du kartus tikslino atitiktį tiekėjų kvalifikacijai keliamiems reikalavimams, pasiūlymo tikslinimo metu pateikė naujus duomenis apie tiekėjo įvykdytas sutartis. Kitaip tariant, tiekėjo kvalifikacijos atitikties vertinimo proceso metu tiekėjas rėmėsi vis kitoms įvykdytomis sutartimis.

Teismas atkreipė dėmesį į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotą praktiką, kad atitiktis tiekėjų kvalifikacijai keliamiems reikalavimams gali būti tikslinama tik vieną kartą. Teismo vertinimu, tiekėjas turėjo teisę tik vieną kartą tikslinti atitiktį tiekėjų kvalifikacijai keliamiems reikalavimams, o perkančioji organizacija neturėjo teisės vertinti papildomų atitiktį tiekėjų kvalifikacijai nustatytiems reikalavimams pagrįsti teikiamų dokumentų.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį galite rasti [čia](#).